

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - III

[Mark : 40

27-9-2016]

Sanskrit : CE-303

[11-00 to 12-30

रघुवंशम् - सर्ग - १४ - श्रीकालिदासः ।

1. [A] नीचेनामांथी गढे ते त्रल श्लोकोनो अनुवाद करो.

9

- (1) ते पुत्रयोर्नैर्ऋतशस्त्रमार्गानार्द्रानिवाङ्गे सदयं स्पृशन्त्यौ ।
अपीप्सितं क्षत्रकुलाङ्गानानां न वीरसूशब्दमकामयेताम् ॥
- (2) सौमित्रिणा सावरजेन मन्दमाधूतबालव्यजनो रथस्थः ।
धृतातपत्रो भरतेन साक्षादुपायसङ्घात इव प्रवृद्धः ॥
- (3) ऋध्धापणं राजपथं स पश्यन्विगाह्यमानां सरयूं च नौभिः ।
विलासिभिश्चाध्युषितानि पौरैः युरोपकण्ठोपचनानि रेमे ॥
- (4) किमात्मनिर्वादकथामुपेक्षे जायामदोषामुत संत्याजामि ।
इत्येकपक्षाश्रयविक्लवत्वादासित्स दोलाचलचितवृत्तिः ॥
- (5) तदेष सर्गः करुणाद्रचित्तेर्न मे भवभ्दिः प्रतिषेधनीयः ।
यद्यर्थिता निर्हृतवाच्यशल्यान्प्राणान्मया धारयितुं चिरं वः ॥

[B] नीचेनामांथी गढे ते ढे संदर्भ सभजवो.

5

- (1) कृच्छ्रं महत्तीर्ण इति प्रियाहाँ तामूचतुस्ते प्रियमप्यमिथ्या ।
- (2) वनान्निवृत्तेन रघूत्तमेन मुक्ता स्वयं वेणिरिवावभासे ।
- (3) षडाननापीतापयोधरासु नेता चमूनामिव कृत्तिकासु ।
- (4) इयेष भूयः कुशवन्ति गन्तुं भागीरथीतीरतपोवनानि ।

[P.T.O.]

(1)

2. રઘુવંશના ૧૪ સર્ગનું રસદર્શી વિવેચન કરો.

અથવા

14

2. ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો.

- (1) કાલિદાસનું જીવન.
- (2) રામનું પાત્રાલેખન.
- (3) રામનો રાજ્યાભિષેક.
- (4) કાલિદાસની ઉપમાઓ.
- (5) રામનું મનોમંથન.

3. નીચેનામાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 12

- (1) રઘુવંશ સંસ્કૃત સાહિત્યના કયા પ્રકારમાં આવે છે ? તેમાં કોની વાત આવે છે ?
- (2) રઘુવંશનો આરંભ કોને નમસ્કાર કરીને કરવામાં આવ્યો છે ?
- (3) રામ ઉપર થતો અભિષેક કેવો લાગતો હતો ?
- (4) રામે કેવા પુષ્પક વિમાનને કોની પાસે મોકલ્યું ?
- (5) કલંકને નિવારવા માટે રામે શો નિર્ણય કર્યો ?
- (6) રઘુવંશના ૧૪ માં સર્ગમાં કેટલા શ્લોકો છે ? આ સર્ગનું નામ શું છે ?
- (7) વાક્ષુ અને રાજ્ઞઃ રૂપ ઓળખાવો.
- (8) ત્વત્ અને મમ રૂપ ઓળખાવો.
- (9) તૌ અને કાસુ રૂપ ઓળખાવો.
- (10) તાભિઃ અને કૈઃ રૂપ ઓળખાવો.